

Centar za
teorijska istraživanja
u humanistici

RAT, ROMAN, FILM (1975 – 2025):

***Menuet za gitaru* Vitomila Zupana i *Crveni konj* Taška Georgievskog na filmu**

10. i 11. 12. 2025. u 16h

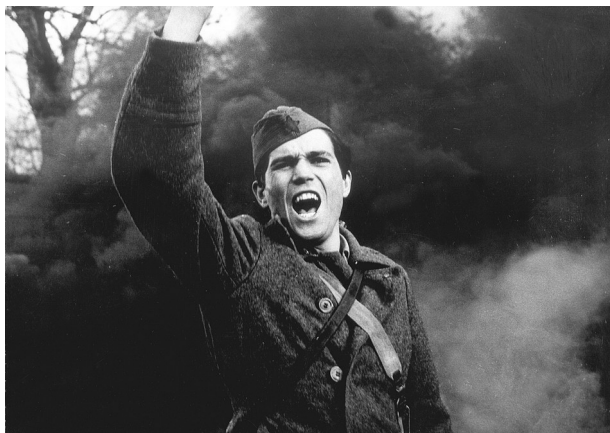
Konferencijska dvorana

Knjižnica Filozofskog fakulteta

U srijedu i četvrtak, 10. i 11. prosinca održat će se projekcije filmova *Doviđenja u sljedećem ratu* (Živojin Pavlović, 1980.) i *Crveni konj* (Stole Popov, 1981), snimljenih prema dvama romanima objavljenima 1975. godine: *Menuet za gitaru* Vitomila Zupana i *Crveni konj* Taška Georgievskog. U oba slučaja riječ je o klasicima slovenske, odnosno makedonske književnosti, ali i o naslovima koji su se upisali u širi, osobito južnoslavenski književni kontekst. Filmske adaptacije ovih dvaju romana ostavili su traga u povijesti slovenskog, odnosno makedonskog filma, a jednako i u povijesti jugoslavenskog filma.

Povod projekcijama je 50. godišnjica objave romana, a projekcije će biti popraćene kraćim uvodnim osvrtima.

Oba su romana dostupna u prijevodu na hrvatski, odnosno srpski: *Menuet za gitaru* u prijevodu Mirjane Hećimović (Zagreb: Globus, 1985), a *Crveni konj* u prijevodu na srpski Elene Elimove Petković (Subotica: Minerva, 1984).

DOVIĐENJA U SLJEDEĆEM RATU (Nasvidenje v naslednji vojni, SFRJ, 1980.)

REŽIJA: Živojin Pavlović

PRODUKCIJA: Vesna film, Viba film, Ljubljana

SCENARIJ: Živojin Pavlović

KAMERA: Tomislav Pinter

MONTAŽA: Olga Skrgin

SCENOGRAFIJA: Mirko Lipužič

MUZIKA: Bojan Adamič

ULOGE: Jozica Avbelj, Ivo Ban, Hans Kristijan Bleh, Jože Horvat,
Zvone Hribar, Milan Puzić, Metod Pevec

Tijekom praznika u Španjolskoj susreću se dva nekadašnja smrtna neprijatelja, slovenski partizan Berk i bivši njemački vojnik Bitter koji je u vrijeme rata sudjelovao u okupatorskim redovima u Jugoslaviji. U toj opuštenoj, "turističkoj" atmosferi oživljavaju uspomene na rat, na sukob i borbe, dvojbe i tragedije. Usporedno s ovim razgovorima, Berk se prisjeća partizanskih dana, svojih ratnih drugova, dilema i trauma. U dinamičnom ispreplitanju sadašnjosti i prošlosti formulira se antiherojska epska pripovijest o ratu i poraću kroz prizmu osobnih trauma, moralnih dvojbi i unutarnjih konflikata.

Doviđenja u sljedećem ratu jedan je od zrelijih filmova Živojina Pavlovića, ključne figure jugoslavenskog Crnog vala, i vrhunac redateljeva interesa za tabuizirane teme i preispitivanje mitova pa se nerijetko ovaj film smatra i najkontroverznijom refleksijom Drugoga svjetskog rata u jugoslavenskoj kinematografiji. Posrijedi je vjerna filmska adaptacija ratnog romana *Menuet za gitaru* Vitomila Zupana, no u tipično pavlovićevskom stilu sumornog realizma i s fokusom na unutarnji raspad, ne na akciju, uz neizbježno rušenje ratnih mitova i ambivalentan odnos prema ratnom junaštvu.

Uvodni osvrt: dr. sc. Ivana Latković, izv. prof.

Srijeda, 10. prosinca 2025. u 16h

CRVENI KONJ **(Crveniot konj, SFRJ, 1981.)**

REŽIJA: Stole Popov

PRODUKCIJA: Vardar film, Skopje

SCENARIJ: Taško Georgievski, Stole Popov

KAMERA: Branko Milošević

MONTAŽA: Dimitar Grbevski

SCENOGRAFIJA: Vlastimir Gavrik

MUZIKA: Ljupčo Konstantinov

ULOGE: Velimir Bata Živojinović, Radmila Živković, Meto Jovanovski, Kole Angelovski

Demokratska armija Grčke poražena je 1949. u Grčkom građanskom ratu te su grčki partizani prisiljeni na organizirano povlačenje i odlazak u višegodišnji egzil. Među njima je i Boris Tušev koji emigrira u SSSR. Nakon dvadesetak godina života u Uzbekistanu, pogođen osobnim tragedijama i gubitkom prijatelja, Boris odluči vratiti se u rodni kraj. No svojim povratkom, bivši partizan unosi nemir u svoju obitelj, ali i u selo, i sam se suočava sa spoznajom da je pravi povratak nemoguć, a veze s obitelji i zajednicom izgubljene. Kao uspješna adaptacija istoimenog romana Taška Georgevskog, film se dotiče pitanja migracija, identiteta i ratovima podijeljenih zajednica.

Crveni konj prvi je igrani film makedonskog redatelja Stole Popova, koji se javlja zapaženim dokumentarcima *Vatra* (1974), *Australija*, *Australija* (1977.) i *Dae* (1979), a kasnije režira uspješnice kao što su *Sretna nova '49* (1984), *Tetoviranje* (1992.) i *Gipsy Magic* (1997). Osim toga, Popovljev prvijenac jedan je od prvih filmova koji otvaraju u grčkom društvu dugo potiskivanu temu Građanskog rata i povratka boraca Demokratske armije, kao što su *Lovci* (1977.) i *Put za Kitiru* (1984.) T. Angelopulosa ili *Sretan put kući, druže* (1988.) L. Ksantopolusa.

Uvodni osvrt: dr. sc. Ivica Baković, doc.

Četvrtak, 11. prosinca 2025. u 16h